

Ändringar i IFRS 4, IFRS 7 IAS 32 och IAS 39

2010-03-19

– Preliminära bedömningar om årsredovisning
i finansiella företag

INNEHÅLL

FÖRORD	1
SAMMANFATTNING	2
1. UTGÅNGSPUNKTER	2
1.1 Lagbegränsad IFRS	2
1.2 Avvikelse från allmänna råd	3
1.3 Obligatorisk koncernredovisning enligt IFRS	3
1.4 Ändringar i IFRS	4
2. NYA UPPLYSNINGSKRAV OM VÄRDERING TILL VERKLIGT VÄRDE OCH LIKVIDITETSRISKER FÖR FINANSIELLA INSTRUMENT	4
2.1 Nya upplysningskrav om verkligt värde (IFRS7)	4
2.2 Nya upplysningskrav om likviditetsrisk (IFRS7)	5
2.3 Ändringar för försäkringsföretag (IFRS 4)	6
2.4 Vår preliminära bedömning	6
3. OMVÄRDERING AV INBÄDDADE DERIVAT	7
3.1 Ändringar i IFRIC 9 och IAS 39	7
3.2 Vår preliminära bedömning	8
4. POSTER BERÄTTIGADE FÖR SÄKRINGSREDOVISNING	8
4.1 Ändringarna i IAS 39	8
4.2 Vår preliminära bedömning	9
5. KLASSIFICERING AV TECKNINGSRÄTTER	9
5.1 Vår preliminära bedömning	9

Kontaktpersoner:

Eva Sterner och Greta Wennerberg, tfn 08-787 80 00, redovisning@fi.se

Förord

Syftet med denna promemoria är att på ett tidigt stadium informera om hur Finansinspektionen, FI, preliminärt bedömer att ändringar i de internationella redovisningsstandarderna, International Financial Reporting Standards, *IFRS*, föranleder ändringar i FI:s föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning.

För att ge möjlighet att påverka utformningen av våra föreskrifter och allmänna råd uppmanar vi intressenter att lämna synpunkter på våra preliminära bedömningar.

FI kommer senare i år skicka ett förslag till ändringar i våra redovisningsföreskrifter och allmänna råd på en officiell remiss.

EU antog under 2009 IFRS 4, IFRS 7, IAS 39 och IAS 32. Vi redogör i dokumentet för hur vi i dag bedömer att IFRS kommer att påverka FI:s föreskrifter och allmänna råd, FFFS 2008:25, om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, respektive FFFS 2008:26 om årsredovisning i försäkringsföretag.

Mejla synpunkter på våra preliminära bedömningar senast den 16 april 2010 till redovisning@fi.se (ange FI Dnr 10-588-200) eller skicka dem till:

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 STOCKHOLM

Denna promemoria finns på FI:s webbplats, fi.se/redovisning.

Sammanfattning

Finansiella företag ska upprätta sin koncernredovisning enligt det internationella regelverket IFRS. Enligt FI:s författningar om årsredovisning, FFFS 2008:25 och 2008:26, bör de finansiella företagen upprätta sin redovisning för juridisk person enligt så kallad lagbegränsad IFRS.

Mellan september och december 2009 antog EU en rad ändringar och förtydliganden som det internationella regleringsorganet, International Accounting Standards Board, IASB, gjort om redovisning av finansiella instrument.

Ändringarna i IFRS 4, IFRS 7, IAS 39 och IAS 32 innebär

1. nya krav på upplysningar om värdering till verkligt värde och om likviditetsrisker för finansiella instrument,
2. klargörande hur derivatinstrument som är inbäddade i andra kontrakt bör redovisas när det sammansatta instrumentet omklassificeras från kategorin verkligt värde via resultaträkningen,
3. förtydligande hur säkringsredovisning ska användas på inflations-element hos finansiella instrument och på optionsavtal i de fall sådana används som säkringsinstrument, och
4. förtydligande om hur vissa teckningsrätter ska redovisas om de emitterade instrumenten uttrycks i en annan valuta än emittentens funktionella valuta.

Punkt 1 och 2 ska tillämpas för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2008. Punkt 3 ska tillämpas på räkenskapsår som inleds efter den 30 juni 2009 och punkt 4 för räkenskapsår som inleds efter den 31 januari 2010.

FI bedömer preliminärt att vi inte bör göra något undantag från ändringarna i IFRS 4, IFRS 7, IAS 32 och IAS 39 i FFFS 2008:25 eller 2008:26.

Våra preliminära bedömningar är vidare att vi i FFFS 2008:25 bör göra tillägg till IASB:s löptidsanalys i vår redovisningsförfattning för kreditinstitut och värdepappersbolag. Tillägget bör innehålla krav på att finansiella tillgångar, och inte bara finansiella skulder, ska ingå i löptidsanalysen och vissa ytterligare preciseringar.

1. Utgångspunkter

1.1 Lagbegränsad IFRS

FI ansvarar för att utveckla god redovisningssed för finansiella företag i den utsträckning det är ”påkallat med hänsyn till dessa företags särart” enligt 8 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

Vår policy är att finansiella företag, i princip, bör tillämpa samma regler som noterade företag. Särregler ska motiveras av att de finansiella företagen om-

fattas av en särskild lagstiftning eller av verksamhetens särart. Syftet är att säkerställa en hög och enhetlig standard för de finansiella företagens externa redovisning.

FI har genomfört denna policy genom att i allmänna råd till författningarna om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) respektive i försäkringsföretag (FFFS 2008:26) ange att alla finansiella företag bör upprätta sin redovisning för juridisk person på basis av EU antagna internationella redovisningsstandarder (*IFRS*)¹ och av Rådet för finansiell rapportering (Rådet) utgivna rekommendationer och uttalanden, med begränsning av vad som regleras i svensk författning och våra allmänna råd, så kallad lagbegränsad IFRS.

1.2 Avvikelse från allmänna råd

Om ett företag avviker från det som följer av allmänna råd eller rekommendationer ska företaget i en not lämna upplysning om att det gjort en avvikelse samt ange skälen till detta (2 kap. 3 § andra stycket ÅRL²). Detta förklaringskrav läggs på företaget för att det ska vara möjligt för en läsare att göra rätt bedömningar av företagets ekonomiska ställning.

Ett företags möjlighet att avstå från att tillämpa allmänna råd begränsas av kravet på att företaget ska tillämpa god redovisningssed (2 kap. 2 § ÅRKL³ och ÅRFL⁴, jfr 2 kap. 2 § ÅRL). I sin bedömning av vad som utgör god redovisningssed bör företaget därmed lägga stor vikt vid såväl FI:s allmänna råd som IFRS.⁵

Detta innebär att finansiella företag endast kan avvika från våra allmänna råd att tillämpa *lagbegränsad IFRS* i den mån den avvikande redovisningen kan anses utgöra *god redovisningssed* och *IFRS* inte kan anses utgöra god redovisningssed. Förekomsten av båda dessa förutsättningar bör dock vara sällsynt.

1.3 Obligatorisk koncernredovisning enligt IFRS

Räkenskapsåret 2010 är det första räkenskapsår för vilket det är obligatoriskt för alla finansiella företag att upprätta sin koncernredovisning enligt IFRS. Tidigare har detta varit frivilligt för företag som inte varit noterade, se ändringsföreskrifterna FFFS 2009:11 och FFFS 2009:12. Detta innebär att

- alla finansiella företag som huvudregel ska upprätta sin årsredovisning (dvs. redovisning för juridisk person) enligt *lagbegränsad IFRS*, och
- finansiella företag ska upprätta sin koncernredovisning enligt *IFRS*.

¹ Internationella redovisningsstandarder som antagits av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen). Dessa standarder har de internationellt gängse förkortningarna IAS, IFRS, SIC och IFRIC samt ett ordningsnummer. Beteckningen *IFRS* utan ordningsnummer i denna promemoria refererar till alla de internationella standarderna som antagits av EU.

² Årsredovisningslag (1995:1554)

³ Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

⁴ Lag ((1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

⁵ Se prop. 1998/99:130 s. 179-180 och s.185-186. "Enligt vår mening är det emellertid naturligt att de uttalanden som ett kvalificerat normgivande organ gör tillmäts mycket stor betydelse när man tar ställning till vad som utgör god redovisningssed."

1.4 Ändringar i IFRS

I och med EU:s antagande av ändringarna i IFRS 4, IFRS 7, IAS 32 och IAS 39 ska finansiella företag tillämpa dessa uttalanden i koncernredovisningen. Finansiella företag, som tillämpar lagbegränsad IFRS i juridisk person, ska beakta dessa uttalanden i den mån de inte strider mot gällande lag eller annan författning. Detta gäller dock inte för försäkringsföretag som har dispens att upprätta en förenklad årsredovisning enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2006:18.

Denna promemoria innehåller våra preliminära bedömningar om vi bör göra några undantag eller tillägg i våra föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt försäkringsföretag med anledning av ovanstående ändringar.

2. Nya upplysningskrav om värdering till verkligt värde och likviditetsrisker för finansiella instrument

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från de nya upplysningarna om värdering till verkligt värde och likviditetsrisker i IFRS 4 och IFRS 7 i redovisningsföreskrifterna.

Vår preliminära bedömning är vidare att vi i 2008:25 bör göra tillägg till IASB:s löptidsanalys i vår redovisningsförfattning för kreditinstitut och värdepappersbolag. Tillägget bör innehålla krav på att finansiella tillgångar, och inte bara finansiella skulder, ska ingå i löptidsanalysen och vissa ytterligare preciseringar.

I mars 2009 publicerade IASB ändringar i IFRS 4 *Försäkringsavtal* och IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar*. Ändringarna inför nya krav på upplysningar om värdering till verkligt värde och om likviditetsrisker för finansiella instrument.

EU antog ändringarna i november 2009. Det innebär att alla företag som tillämpar IFRS eller lagbegränsad IFRS ska tillämpa reglerna på räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2008.

2.1 Nya upplysningskrav om verkligt värde (IFRS7)

Vi sammanfattar de nya upplysningskraven nedan.

Ett företag ska sedan tidigare upplysa om de metoder och, om en värderingsteknik använts, de antaganden som använts för att bestämma det verkliga värdet på finansiella instrument. En nyhet är att dessa upplysningar nu ska lämnas nedbrutet per klass av finansiella instrument.

En annan nyhet är att ett företag ska klassificera finansiella instrument värderade till verkligt värde i balansräkningen i en hierarki som återspeglar vilka indata som använts vid värderingen. Hierarkin består av

- *Nivå 1* noterade ojusterade priser på en aktiv marknad för identiska tillgångar eller skulder,
- *Nivå 2* andra indata än de i Nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (priser) eller indirekt (härledda priser), och
- *Nivå 3* indata för tillgången eller skulden som inte bygger på observerbara marknadsdata.

Upplysningar ska lämnas om betydande överföringar mellan Nivå 1 och Nivå 2 i hierarkin och anledningen till dessa överföringar.

Företag ska göra en avstämning av ingående och utgående balanser av värderingar till verkligt värde på Nivå 3 i hierarkin. Separata upplysningar om periodens förändringar ska också lämnas.

Om en ändring av indata i Nivå 3 till rimliga alternativa antaganden innebär att det verkliga värdet ändras i betydande utsträckning ska företaget även upplysa om detta.

Till följd av de nya upplysningskraven utgår de som tidigare framgick av IFRS 7 punkt 27 b-d.

2.2 Nya upplysningskrav om likviditetsrisk (IFRS7)

De nya upplysningskraven innebär i korthet att ett företag ska lämna

1. en löptidsanalys för finansiella skulder som inte är derivat som visar återstående avtalade löptider,
2. en löptidsanalys för finansiella skulder som är derivat. Analysen ska innefatta de återstående avtalade löptiderna för dessa finansiella skulder som är derivatinstrument för vilka avtalade löptider är avgörande för en förståelse av kassaflödenas tidpunkter, och
3. en beskrivning av hur företaget hanterar den inneboende likviditetsrisken i 1 och 2.

IFRS 7 innehöll även tidigare ett krav på löptidsanalys avseende finansiella skulder. Den nya lydelsen innebär en precisering av vilka finansiella skulder som löptidsanalysen ska lämnas för.

IASB har även infört vägledning hur de nya reglerna ska tillämpas. Bland annat anges i "Basis for conclusions" punkt B11E att ett företag ska göra en löptidsanalys av de finansiella tillgångarna som det innehar för hantering av likviditetsrisk om den informationen krävs för att användare av företagets finansiella rapporter ska kunna bedöma karaktären på och omfattningen av likviditetsrisk. Sådana tillgångar är finansiella tillgångar som enkelt kan säljas eller som väntas generera kassaflöden som matchar kassaflödena för finansiella skulder.

Vi anser att om användare av företagets finansiella rapporter ska kunna bedöma karaktären på och omfattningen av likviditetsrisk är det nödvändigt att löptidsanalysen av finansiella skulder kombineras med en löptidsanalys av finansiella tillgångar.

För att markera vikten av detta behöver vi införa en regel i FFFS 2008:25 om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Innehållet i föreskriften skulle vara ett tillägg till IASB:s löptidsanalys som beskrivs ovan. Tillägget skulle behöva innehålla krav på att finansiella tillgångar ska ingå i löptidsanalysen. Tillägget innebär att vi inte överlåter till företaget att bedöma informationsvärdet av att ha en löptidsanalys för tillgångarna, se IFRS 7 B11E.

Vår bedömning är vidare att vi bör precisera att balansräkningsposter och poster inom linjen ska med utgångspunkt i de återstående kontrakterade löptiderna fördelas i ett antal tidsfickor. Analysen ska vidare resultera i periodiska och kumulativa likviditetsgap.

Ett alternativ till att införa en sådan regel i redovisningsföreskrifterna är att införa regler om att företag ska offentliggöra en sådan löptidsanalys i våra kommande föreskrifter och allmänna råd om hantering av likviditetsrisker.

Eftersom en försäkringsgivare inte behöver lämna upplysningar i form av den löptidsanalys som krävs enligt IFRS 7 givet att försäkringsföretaget lämnar den information som krävs enligt IFRS 4 punkt 39 d (i) är vår bedömning att vi inte behöver införa några något tillägg i FFFS 2008:26.

2.3 Ändringar för försäkringsföretag (IFRS 4)

Som en konsekvens av ändringarna avseende likviditetsrisker som beskrivs ovan, ändras IFRS 4 punkt 39 d (i). Det är ingen ändring i sak utan en följd av att IFRS 4 refererar till IFRS 7 punkt 39 som nu fått flera delpunkter. Sedan tidigare behöver en försäkringsgivare för försäkringsavtal, inte lämna en löptidsanalys såsom preciseras i IFRS 7 om företaget i stället lämnar upplysningar om beräknad tidpunkt för nettokassaflödet från redovisade försäkringsskulder.

Försäkringsföretag som lämnar den informationen bör inte heller omfattas av ett eventuellt tillägg i redovisningsreglerna om innehållet i en löptidsanalys som diskuteras i avsnitt 1.2.

2.4 Vår preliminära bedömning

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från de nya upplysningskraven om värdering till verkligt värde och likviditetsrisker i IFRS 4 och IFRS7 i redovisningsföreskrifterna. Vi ser inte att reglerna är i konflikt med nationella lagar eller annan författning.

Vår preliminära bedömning är vidare att vi bör göra tillägg till IASB:s löptidsanalys i vår redovisningsförfattning för kreditinstitut och värdepappersbolag. Tillägget bör innehålla krav på att finansiella tillgångar och poster inom linjen ingår i löptidsanalysen. Analysen skulle också resultera i periodiska och kumulativa likviditetsgap.

3. Omvärdering av inbäddade derivat

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från eller tillägg till ändringarna i IFRIC 9 och IAS 39 avseende inbäddade derivat i redovisningsföreskrifterna.

I mars 2009 publicerade IASB IFRIC 9 *Omvärdering av inbäddade derivat* och ändringar i IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Genom ändringarna klargörs hur derivatinstrument som är inbäddade i andra kontrakt bör redovisas när sammansatta instrument omklassificeras från kategorin verkligt värde via resultaträkningen.

EU antog ändringarna i november 2009. Det innebär att alla företag som tillämpar IFRS eller lagbegränsad IFRS ska tillämpa reglerna på räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2008.

3.1 Ändringar i IFRIC 9 och IAS 39

Ändringarna förtydligar tidigare regler om omklassificeringar av finansiella tillgångar som infördes i IAS 39 och antogs av EU i oktober 2008. IASB inför ändringarna för att försäkra sig om att de nya reglerna om omklassificering av finansiella tillgångar inte motverkar att inbäddade derivat som ska avskiljas från värdkontraktet verkligen avskiljs.

IFRIC 9 innebär bland annat att ett företag ska bedöma om ett inbäddat derivat ska avskiljas från värdkontraktet och redovisas som ett derivat när företaget först blir avtalspart. Efterföljande bedömning är förbjuden, såvida det inte sker antingen (a) en ändring i kontraktsvillkoren som i betydande grad ändrar de kassaflöden som annars skulle krävas enligt kontraktet, eller (b) *en omklassificering av en finansiell tillgång från kategorin som värderas till verkligt värde via resultatet*, i vilka fall en ny bedömning krävs. Punkten (b) är ny.

Den nya bedömningen ska göras med hänsyn till de omständigheter som förelåg vid det senare datumet av

- när ett företag först blev avtalspart, och
- en ändring i kontraktsvillkoren som i betydande grad ändrar de kassaflöden som annars skulle krävas enligt kontraktet.

Vidare har IAS 39 punkt 12 utökats och förtydligar konsekvensen om ett inbäddat derivat som ska avskiljas från värdkontraktet inte kan värderas separat. Om ett företag inte separat kan värdera ett inbäddat derivat som skulle behöva avskiljas vid omklassificering av ett sammansatt instrument från kategorin som värderas till verkligt värde via resultatet, är denna omklassificering förbjuden. Under sådana omständigheter kvarstår det sammansatta instrumentet som i sin helhet klassificerat som värderat till verkligt värde via resultatet.

3.2 Vår preliminära bedömning

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från eller tillägg till ändringarna i IFRIC 9 och IAS 39 avseende inbäddade derivat i redovisningsföreskrifterna. Vi ser inte att reglerna är i konflikt med nationella regler eller att finansiella företag bör ha speciella regler jämfört med noterade företag.

4. Poster berättigade för säkringsredovisning

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från eller tillägg till de nya vägledningarna om poster berättigade för säkringsredovisning i redovisningsföreskrifterna.

I juli 2008 publicerade IASB ändringar i IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Ändringarna förtydligar hur säkringsredovisning ska användas på inflationselement hos finansiella instrument och på optionsavtal i de fall sådana används som säkringsinstrument.

EU antog ändringarna i september 2009. Det innebär att alla företag som tillämpar IFRS eller lagbegränsad IFRS ska tillämpa reglerna på räkenskapsår som inleds efter den 30 juni 2009.

4.1 Ändringarna i IAS 39

Reglerna för vad som kvalificerar för säkringsredovisning tillämpas olika. IASB har därför infört fem nya vägledningar om hur principerna för att bestämma om en säkrad risk kvalificerar för säkringsredovisning ska tillämpas. Vägledningarna innehåller även exempel.

IASB införde de nya vägledningarna för att praxis var olika för säkringsredovisning vid

- identifiering av en ensidig risk på en säkrad post, och
- identifiering av inflation som säkrad risk eller andel av inflationen i vissa fall.

En ensidig risk är ändringar i kassaflöde eller verkligt värde för en säkrad post över eller under angivet pris eller annan variabel.

De nya vägledningarna förtydligar i sammanfattningsvis att

1. realvärdet för en option men inte dess tidsvärde återspeglar en ensidig risk i en säkrad post,
2. delar av ett finansiellt instruments förändring i verkligt värde eller variation i kassaflöde kan identifieras som säkrad post,
3. de för säkringsredovisning identifierade riskerna och andelarna måste vara separat identifierbara delar av det finansiella instrumentet. Vidare måste relevanta förändringar i verkligt värde eller kassaflöden kunna värderas på ett tillförlitligt sätt. Exempelvis kan inte inflation identifieras separat eller mätas på ett tillförlitligt sätt såvida inte vissa krav är uppfyllda. Kraven i fråga är att en avtalsenligt angiven

inflationsdel av kassaflödena för en redovisad option som är knuten till inflationen går att identifiera separat och kan mätas på ett tillförlitligt sätt så länge instrumentets övriga kassaflöden inte påverkas av inflationsandelen,

4. en identifiering av en options realvärde som säkringsinstrument kan leda till ett säkringsförhållande som är fullständigt effektivt, och
5. ett säkringsförhållande är inte fullständigt effektivt om en option i sin helhet identifieras som säkringsinstrument för en ensidig risk som uppstår på grund av en prognostiserad transaktion.

4.2 Vår preliminära bedömning

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från eller tillägg till de nya vägledningarna om poster som är berättigade för säkringsredovisning i redovisningsföreskrifterna. Vi ser inte att reglerna är i konflikt med nationella regler eller att finansiella företag bör ha speciella regler jämfört med noterade företag.

5. Klassificering av teckningsrätter

FI:s preliminära bedömning är att vi inte bör göra några undantag från eller tillägg till förtydligandet om teckningsrätter i redovisningsföreskrifterna.

I oktober 2009 publicerade IASB ändringar i IAS 32 *Finansiella instrument: Klassificering*. Ändringarna innebär förtydligande om hur vissa teckningsrätter ska redovisas om de emitterade instrumenten uttrycks i en annan valuta än emittentens funktionella valuta.

EU antog ändringarna i december 2009. Det innebär att alla företag som tillämpar IFRS eller lagbegränsad IFRS ska tillämpa reglerna på räkenskapsår som inleds efter den 31 januari 2010.

Teckningsrätter, optioner eller teckningsoptioner för att förvärva ett fastställt antal av företagets egetkapitalinstrument för ett fastställt belopp i vilken som helst valuta ska klassificeras som skuld eller eget kapital. Om företaget erbjuder dessa instrument i proportionella andelar till alla sina befintliga ägare till samma slag av egetkapitalinstrument som inte är derivatinstrument ska de klassificeras som eget kapital.

5.1 Vår preliminära bedömning

FI:s preliminära bedömning är att vi inte behöver göra några undantag från eller tillägg till förtydligandet i redovisningsföreskrifterna. Vi ser ingen konflikt med nationella regler. Vi ser inte heller något behov av att ändra befintliga allmänna råd om gränsdragningen mellan skuld och eget kapital till följd av denna ändring, se FFFS 2008:25 och FFFS 2008:26 2 kap allmänna råd 3 b.